

4 QUENTESIMI

4 PARE

4 BELLER

Predbrojba za Monarhu po znaša 4 K za 3 mjeseca
Početni broj 4 para

Abbonamento per la Monarchia: Corone 4 per 3 mesi. Un singolo numero 4 ora

Abbonament für die Monarchie vierteljährig 4 K, einzelno Nummer 4 Heller.

OMNIBUS

Izlazi svaki utorak, četvrtak i subotu u 3 ure po podne. **Esce ogni Martedì, Giovedì e Sabato alle 3 pom.** **Erscheint jeden Dienstag, Donnerstag u. Samstag um 3^h nachm.**

Za vrštenje objava u „Malom oglašivaču“ plaća se za svaku riječ 2 para. Najmanja pristojba 80 p.

Per le inserzioni d'arrivi nel „Notiziario d'affari“ si paga per ogni parola 2 cent. L'assa minima è 30 centesimi.

Jedes Wort im „Kleinen Anzeiger“ kostet 2 h. Die niedrigste Taxe 80 h.

Uprava i uredništvo Amministratore e redattore Administration und Redaktion Tiskara LAGINJA i dr. PULA Vix Gulle br 1

Izbornici trećeg tiela u gradu Puli.

Vi ćete glasovati 7 zastupnika i tri zamjenika i to: Sriedu dne 12. januara, oni koji ste u listini od broja 1 do 1200. Glasuje se od 8 u jutro do 2 po podne. Četvrtak dne 13. januara, oni koji ste u listini od broja 1201 do 2500; Petak dne 14. januara, oni od broja 2501 do kraja. Glasuje se u dvorani Belvedere (Stadt Pola). Čuvajte pozivnice i skede. Imena naših kandidata biti će Vam ožnanjena na dob.

VIESTI.

Obćinski izbori u V. tielu.

Jučer i prekjučer vršili su se obćinski izbori u petom tielu za grad Pulu. Kako je poznato te dane glasovali su izbornici samo iz grada Pule, te je odano prvi dan 845 glas va a drugi dan, jučer 421 glas, ukupno dakle glasovalo je u gradu Puli 1266 izbornika. Lanjske godine glasovalo je u istom tielu u gradu Puli u svemu 1553 izbornika, te prema tomu izlazi, da je ove godine glasovalo manje 287 izbornika.

Ove godine kao i lani borila se u ovom tielu hrvatska i socialistična stranka s tom razlikom, da su lani talijani i socialisti bili očito združeni proti nama, a ove godine su bili talijani postavili svoje vlastite kandidate a zadnji čas je ustegli i preporučili da glasuju za socialističke kandidate, dakle — recimo — da su ove godine bili, mu čke združeni proti nama. Danas glasuju u istom tielu i za iste kandidate izbornici u Fažani prije podne a u Sišanu poslje podne. Sutra pak u nedjelju 9. t. mj. od 9—12 o podne glasuju izbornici pod obćinom Galežanu u Galežanu, kamo spadaju i naši junački Velovršani (iz Montegrande). Preporučamo jim, da svi složno podju glasovati u Galežan bez ikakova straha. Kapitanat je naime poprimio sve mjere sigurnosti te se neće nikomu ništa dogoditi, jer je postavio po cesti do Galežana žandare svakih sto koraka, a u samom Galežanu bit će više državnih redara i tajnih redarstvenih agenata, da nikomu ne pade vlas s glave. U Galežan idu također naši fiducijari, s kojima će biti sigurnostni organi, te će biti time dovoljno providjeno za sigurnost osobe i zato nijedan Velovršanin izbornik nesmitje ostati kod kuće, nego sutra skupa s nama složno svi na izbor u Galežan. Momenat je važan, i treba da ga zgodno upotrebimo.

Glasovanje u petom tielu vanjskih općina.

Na tri Kralja glasovalo je u Meduliu 121 izbornik, a jučer u Alturi 41. Doćim su u prvo imenovanom mjestu izbornici pohrlili d-brahno na izbore, u Alturskom izborničtvu moglo, ih je doći koliko više. Ali ove druge ispričava donekle okolnost, da je jučer bio radni dan.

Danas 8. januara glasuje Peroj od 11 do 11 ura u tramošnoj školi, a po podne od 3 do 5 glasuju Stinjanci u svojoj školi. Sutra, nedjelju, glasuju u Pomeru od 9 od 12 u tramošnoj školi izbornici pe-

tog tiela iz Pomeru, Premanture, Valdebeka, Vinkurana i Vintiana.

Gledajte, da Vas dodje čim više i da točno svi date svoje glasovnice sa imenima kandidata Dr. Matko Laginja, zastupnik, Josip Stihović zamjenik.

Izbor V. tiela u Fažani.

Danas od 9—12 sati glasovali su izbornici V. tiela I kotara u Fažani. Glasovalo je u svemu 39 izbornika, dok je lanjske godine u maju glasovalo 61.

Na obranu našeg jezika u našim crkvama.

Čujemo, da staroslavenska akademija u Krku ima već pripravan za štampu rukopis rimskog rituala ili obrednika u staroslavenskom jeziku, a latinskim slovima. Hvalevrijedan je rad staroslavenske ove akademije za našu glagolicu, tu dragocjenu stečevinu i ostavštinu naših svetih apoštola Ćirila i Metoda. Na taj rad mora da bude i oprezan, osobito u ovo pogibeljno doba, gdje s kompetentne strane piri vjetar protivan našem jeziku u našim crkvama.

Poznato je, da je god. 1906. potvrđena uporaba hrvatskog obrednika, dakle čemu staroslavenski ritual? Ne razumije li narod bolje čisto hrvatski nego li staroslavenski?

Stampa li se staroslavenski obrednik, po-ibelj je velika, da Rim, čim za to dozna, zabrani hrvatski obrednik, a da se mjesto njega rabi staroslavenski. Neka dakle staroslavenska akademija spremi rukopis staroslavenskog obrednika u svoj arhiv, a neka radje priredi i štampa novo izdanje hrvatskog obrednika, jer se je prvo posve rasprođalo, te se već ne može ni jednog primjerka dobiti ni za najnužniju porabu. S time će bez dvojbe biti i članovi akademije i narod mnogo zadovoljniji, nego da se izda nepotrebiti staroslavenski obrednik.

Isto tako, bi trebalo, da staroslavenska akademija priredi i štampa »šćavet«, koji se i onako rabi i rabi će se, budemo li znali braniti svoje; a »šćaveti« su već svi poderani, i slabo uporabivi. Štampanje »šćaveta« je već radi toga apsolutno potrebno, što nemamo upoće drugog kakovog evangelistara, kojeg potrebu bi sigurno i u Rimu priznali.

Toliko se čitimo podsjetiti upravu staroslavenske akademije, da ne bi uslijed njezine pravilke revnosti narod izgubio bolje a dobio gore. — Isto tako nebi bilo loše, kad je već hrvatski obrednik ođbren, da se iz ovog rabi sve, što je moguće i u crkvi i u kućnoj crkvi, osobito

mrtnvački čin; a ne staroslavenski, kad može biti hrvatski.

Pošto se ovo i u Beču stvari mijenjaju te će ondje naše zastupstvo dobiti i u ministarstvu i u parlamentu mjesta i prava, koja ga idu kao faktor predstavljajući pretežnu narodnu većinu u državi, to se više ne će ni ministarstvo toliko miješati u poslove, koji nanj ne spadaju, te ođredjivati, što se može za crkvu u staroslavenskom ili hrvatskom jeziku štampati i u koliko primjeraka.

Nadamo se da će naše svećenstvo budno paziti na dragocjenu ostavštinu naših slavenskih apoštola, koju su nam namrli i na povlasticu hrvatskog jezika u našim crkvama.

Talijanstvo grada Pule.

Naši sugrađani Talijani uvijek viču i trube u svijet da je Pula čisto talijanski grad i pjevaju o »italianità di Pola romana«. Vlada njim to vjeruje. Sada pak za obćinske izbore u V. kuriji — dakle u kuriji sveobćeg prava glasa, bili su postavili svoje kandidate, za koje su trubili u svijet da će sigurno pobijediti, ali zadnji čas su je povukli, jer da bi njihovi najljudi neprijatelji Slaveni mogli pobijediti i preporučili da svi njihovi glasuju za socialiste. Tako je i bilo. Po tom je naravski da ne mogosmo pobijediti proti zruženim Talijanima i socialistima. Ali strah je vrag, i Talijani misle pomoću socialista spasiti »l'italianità della città di Pola«. Nu neće pomoći ni to, mi ćemo njim već poslje skrutinija znati proračunati koliko je naših glasova palo u gradu Puli i već im sada možemo kazati, da je »tobžnje talijanstvo grada Pule« išlo rako kom fućkat. Talijani nam kažu da mi idemo za afirmacijom, ali nije tako talijanska gospodo, mi idemo u gradu Puli za egzistencijom, koju tu imademo istim pravom kao i Vi, jer ako smo mi došli amo, niste ni Vi ovdje bili pred 20 godina, a nas imade ovdje i od 50 godina i više. Naš narod je samo spavao — a koji spava taj još nije umro, rekao je naš Otac i rodoljub blagopokojni biskup Dobrila — i eto njegove proročanske riječi se obistinjuju, što vi dobro čutite. Medjutim nebojte se propasti od Slavena jer propast nemožete, buduć će se svi oni Slaveni-renegati, koji podržavaju to tobžnje talijanstvo Pule, povratiti svojoj starijini, rodu i jeziku, a s onim pravim Talijanima mi ćemo se lahko sporazumiti i s njima složno i bratski živiti kao što živimo i danas. Na koncu, gospodo talijanska; upamtite liepu hrvatsku poslovicu: »puterica gori od Turčina, jer od tih nikakve koristi ni vama ni nama.

Hrvatsko kazalište u Puli.

Na Tri Kralja imali smo u »Narodnom Domu« opeta jednu od vrlo spretnih zabava. Dramatski odsjek »Prvog istarskog Sokola« dao je te večeri »Kneza od Semberije« prikaz u jednom činu od G. Nušića a zatim veselu igru »Školski nadzornik« od Koste Tripkovića.

Prvi komad, »Zalostna« uspomena iz prve dobe prošlog vijeka, kad su još begovi kapetani rvlje lovili na medji današnje Bosne i Srbije, svršava upravo potresnim prizorom, gdje majka kneza od Semberije umire od žalosti za slikom koja spominje

krstino ime Kneževićevih, dano Kulika-petanu za otkup roblja.

Drugi komad pun šale, a oboje upravo majstorski izvedeno.

Jezik pravi narodni u jednom i drugom komadu.

Sutra se daje za sveopći zahtjev pučki igrokaz: Barun Franjo Trenk, od pok. I. E. Tomića.

Ošobito oni naši ljudi, koji u kućama ni na ulici neimaju zgode čuti posve liep hrvatski govor morali bi pohrliti na takve predstave u »Narodnom Domu«.

Kraljev dvor pogorio.

Preksinoć na staroverski Badnji večer nastao je požar u kraljevskom dvoru u Atinah; to je glavni grad kraljevine grčke. Kralja i njegovih bližnjih nije onaj čas bilo tamo, jer su bili u nekom drugom svojem dvorcu izvan glavnoga grada. Izgorjela je sredina dvora, gdje je bila velika dvorana za primanje u svečanim zgodama. Taj dio dvora bio je ukrasen sa trofejima iz vremena rata za oslobođenje Grčke od Turaka. Spasili su srećom te narodne velike uspomene. Isto tako spasili su znamenitije spise, pobacavši jih na ulicu, gdje su jih pokupili i odpremili u ministarstvo rata. Kažu, da je požar nastao od toga, što se je zaboravilo ugastiti jednu od tihkih Božićnih svieća. Ali tko će znati; danas u Grčkoj zemlji zapovjedna više jedna stranka, nego li kralj i ministri, pak bi moglo biti i osvete. Nedavno su već i novine pisale, da će se stari kralj zahvaliti na kruni, jer da je sit navale pružih se stranaka.

Devetsto milijuna za Pariz.

Pariz je glavni grad Franceske zemlje, koja se računa za najbogatiju, jer su ljudi vrlo radini i štedljivi, a kad je bilo posudjivali su sami svojoj državi, sve do najsiromašnijega. tako, da interesi, od onih silnih milijarda ide natrag u cijeli narod, a ne kao kod nas u malo ruku velikih kapitalista špekulanata. Od toga se računa, da je narod franceski bogat. Sada hoće glavni grad Pariz da se posve obnovi, pak veličajno, na još nevidjen način.

Pariz će uzeti u zajam devet sto milijuna franaka, dakle skoro toliko naših kruna. Urediti će s tim ulice, puteve, javna šetališta, rusiti, što nesklada viš, a podizati nove gradjevine.

Koliko pustoga naroda imati će pri tom zaslužbe za mnogo i mnogo godina.

Pariz se imenuje srce Europe. Tamo će se još više svijeta sticati, nego li do sada iz drugih krajeva i država, pak će tako davati parizlijam dobitka. Tako napreduju narodi slobodni i mudri.

PARTE ITALIANA.

NOTIZIE.

L'elezioni del quinto corpo.

L'atto elettorale della curia proletaria per la elezione della Rappresentanza comunale di Pola è una disillusione per i due grandi partiti di città, cioè per liberali e socialisti pretesamente internazionali, in realtà però italiani.

I liberali, come abbiamo già detto, ritirarono nell'ultimo momento la loro candidatura Loy-Pussig, anzi l'organo

dei liberali. Il "Giornale" di Giovedì portò una dichiarazione della direzione del partito, nella quale è stata raccomandata la candidatura socialista italiana Lirussi-Donaggio.

Alla loro volta i socialisti i quali hanno fatto certamente tutto il possibile per far accorrere alle urne il maggior numero possibile dei loro affigliati, ebbero un risultato relativamente assai meschino.

Dei circa 5000 elettori, avranho ottenuto tutt'al più 700 voti, sicché senza buon aiuto, che possono attendere ancora dalle borgate di fuori, cioè da Gallezano, Fasana e Sissano, la loro affermazione, con tutto l'aiuto dei liberali, sarà meschinissima.

Invece l'affermazione degli operai nazionali slavi sulla candidatura Vitasović-Subar è buon segno per le lotte elettorali dell'avvenire. Si può calcolare almeno al numero avuto dal candidato operaio slavo Francesco Rak nelle elezioni del Maggio 1909.

Incidenti di qualche entità non ne furono. La votazione fu alquanto più viva il primo giorno (6 Gennaio) nel quale furono date all'urna 845 schede; ieri invece faceva l'Votarono soli 421, quindi in città, in tutto 1266, circa il 25 per cento degli iscritti.

Nei comuni di fuori, votarono a Medolino il giorno 6 corrente 121 elettori, ieri in Altura soltanto 41. Siccome nel collegio di fuori non ci fu lotta, il numero degli accorsi a Medolino è abbastanza alto; non così in Altura.

Oggi votano quelli di Fasana dalle 10 alle 12, e quelli di Sissano dalle 3 alle 5 pomeridiane. A Fasana votarono oggi 39 in confronto di 61 elettori dell'anno scorso.

Domenica votano gli elettori del comune censuario di Gallezano dalle 9 alle 12.

La votazione segue in tutti i detti tre luoghi negli edifici delle rispettive scuole popolari.

Un giubileo episcopale.

Martedì v'era gran festa a Parenzo. Erano 25 anni di episcopato di monsignor Giambattista Flapp, vescovo di Parenzo-Pola, consigliere intimo.

Il partito italiano, colla Rappresentanza del comune di Parenzo, fecero grandi onoranze al vescovo e con piena ragione, imperocché gl'Italiani dell'Istria devono molto a mons. Flapp.

Non così noi Slavi, non potendo noi registrare in questi 25 anni dell'episcopato di Sua Eccellenza nessun atto di qualche speciale aiuto ad un popolo depresso e rovinato in linea politica e nazionale e di coltura in genere.

Per questo giubileo il popolo slavo, almeno della diocesi di Parenzo-Pola, doveva indossar il lutto profondo!

L'ungheria in opposizione.

Dr. Lukacs designato a capo del nuovo ministero ungherico trova gravi difficoltà per la formazione del gabinetto e per un governo costituzionale in genere.

Non è escluso, che i capi delle due frazioni del più forte partito, quello dell'indipendenza, cioè Kossuth e Justh, si coalizzino contro il nuovo governo.

Nuova rotta in Croazia.

Colla nomina del nuovo ministero ungherico viene per pratica a cambiarsi anche il capo del Governo in Croazia. Il barone Rauch, già umilissimo servitore del ministro-presidente di Wekerle, oramai spacciato, dovrà cedere il posto ad un nuovo titolare. Così avrà un tal quale cambiamento del sistema di governo in Croazia. Sarà una rotta verso migliori condizioni.

Inghilterra agitata.

Sono in pieno corso l'elezioni per la camera dei Comuni della Gran Bretagna, cioè degli uniti regni d'Inghilterra, Scozia ed Irlanda.

Sono state indette le nuove elezioni causa un grave conflitto costituzionale fra la camera alta (dei Lords) e la camera dei deputati, cioè il Parlamento nazionale, il quale in Inghilterra si chiama camera dei Comuni.

La nobiltà cioè i Lords a maggioranza voti aveva poco più di un mese fa, negato l'adesione al bilancio pro 1910, come proposto dal governo e votato dalla Camera dei Comuni. Un tanto non era accaduto da moltissimi anni, sicché nella Gran Bretagna era invalsa, quasi come legge costituzionale, l'idea, che la Camera dei Signori non poteva immischiarsi per nulla nelle faccende finanziarie del Regno, e meno ancora non aderire a quanto stabiliscono i rappresentanti del popolo nella Camera dei Comuni. Ma, come abbiamo detto, riguardo il bilancio di quest'anno, l'alta Camera fece di nuovo uso del suo diritto se anche assai antiquato e messo fuori di pratica. Da ciò la necessità di nuove elezioni per il Parlamento inglese, allo scopo di vedere dall'esito delle elezioni, se il popolo darà ragione alla Camera dei Signori oppure all'ultimo Parlamento nazionale. Migliaia di comizi, milioni di affissi e pubblicazioni: si tengono e spartiscono pel paese. In oggi la situazione non è ancora chiara. I grandi principi fondamentali della costituzione in Inghilterra agitano di nuovo quel forte Stato, di fronte ai quali le lotte in Ungheria sono piccolezze.

Il giornale: Tiskara LAGINJA i DR. Odgovorni urednik: Jerko Mihalj.

Trgovina pokućtva i mramornih ploča

A. ŽUNIĆ i Comp.
PULA
ulica S. Martino — ulica Giosuè Carducci

! OBJAVA !

Častimo se javili slavnom općinstvu da smo, uz naše, već više godina obstojeće skladište

pokućtva

koje je uvijek snabdjeveno sa raznovrstnom robom, otvorili i svoju vlastitu radionicu

mramora

tako da možemo sada p. n. g. mušterije poslužiti uvijek i u svako doba svakovrstnim belgijskim i talijanskim mramorskim pločama.

Svaka se naručba obavlja bezodvlačno polak zahtjeva i mjere.

Sve radnje zasjecajuće u tapetarsku i stolarsku radnju obavljaju se solidno i uz najumjerenije cene.

Odliehim štovanjem
A. Žunić i Comp.

DRUŽBINE OLOVKE
objavuju se u tiskari
LAGINJA i dr. - PULA
VIA GIULIA, I.

Josip Blašković
PULA, ulica della Valle br. 11, Telefon br. 21.
Veliko skladište kamenog ugljena prve vrsti za peći i štednjake, sladkog (bukovog) ugljena i gorivog drva. — Roba se dostavlja u kuću bezplatno.
Preporuča svoju dobru robu. Cene umjorene.
Naručbe izvršuju se točno i bezovlačno.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadržare, koji uplaćuju sadružnih dionova jedan ili više po kruna 2.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te plaća od istoga 4%, disto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 1000 K bez prethodnog odkaza, a iznose od 1000 K ako se nije kod uložnja anglasno ustanovio veći ili manji rok za odkaz, uz odkaz od 8 dana

Zajmове (posude) daje samo zadržarom, i to na hipoteku ili na mjenice, i zadržance uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati poslije podne; u nedjelju i blagdane zatvoreno.

Družvena pisarna i blagajna nalazi se u vialo Carrara vlastita kuća (Narodni Dom) prvi pod deano, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

□ SVOJ K SVOMU! □

TISKARA I KNJIGOVEŽNICA LAGINJA i DR.
□ ULICA GIULIA, I. PULA ULICA GIULIA, I. □

preporuča se za
tiskarske, knjigoveške i galanterijske radnje.
Solidna izradba p. čata iz gume.

Imade u zalih
ti-kanice i knjige za p. n. občine, crkve, škole i odvjetnike, posujilnice i konsumna društva, trgovačke knjige, pisanke za škole, kao i sve pisarske i risarske potrebstine.

J. KOPAC

odlikovan sa 3 srebrne kolajne u Gorici godine 1891, 1894 1900.
čestna diploma i zlatna kolajna u Vidnu godine 1903.
čestru kolajnu i zaslužni križ u Rimu godine 1903.

Svijećarna na paru
J. Kopač. Gorica, ul. Sv. Antona br. 7.

Preporuča preč. svećenstvu, crkvenom starešinstvu, p. n. slavnim obćinstvu svijeće iz prijesnog pčelnoga voska. Kilogram po K 5.— Za prijesnost jamčim s K 2.000. Tamjan Myrrhae, Styrax, fitilja i stakla za vječno svjetlo po-jeftinijoj cijeni. Gg. trgovcima preporučam svijeće za pogrebe, za božično drveće, vošteni svitci i med najjeftinije vrsti uz veoma niske cijene. Žuti vosak kupujem u svakoj množini po najvišjoj dnevnoj cijeni.

Na zahtjev šaljem cijenik franko.

SIRITE I KUPUJTE 'OMNIBUS'. - DIFFONDETE L' 'OMNIBUS'